

ժողովրդը ընդհանուր օրենքը կը նրա տարածականը: - Տարեկան բաժանորդագրման և երկու և կես արծաթ լրիվ կանխիկ վճարելի: Թե՛ մայրաքաղաքի և ինչ արտաքինացի և թե՛ գաղափար համար: - Բնիկ և արտաքին համար ալ յաժմանորդ կը ընդունուի: - Հատը 40 ֆարայ և, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պահէի Գարու ջրափամուտ և գրափամուտ Պոլսու և Եւֆրատի աղայից խառնովները: - Ծանոթացման տողը 3 դուրոյն և մէկ անգամի համար: Անկի տեղի կը լայն աւելի անգամներու համար:

ՀԱՅԿԻ
Ա. ՏԵՐԵՑԻ-ՏԵՐ Հ. Ս. ԱՐԱՆՏԵԱՆ
Կ. Պ. Լ. Ի. Ս.
Պարզ-բազար Նափիյէ Լան մերի յարկ Թիւ. 16

درعيلهده باقى بازارنده نافعہ خاندہه اوست قاتده
۱۶ نومرولى اوطلدهه بونج غزتهسى صاحب امتيازى
— مپارسوم الاجايان —
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien
P O U N T O U C H
16 Nafé-Han, Balouk-Pazar 16
CONSTANTINOPLE

ԽՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈԽՆՁԻ

Առաջնորդաց Գաղափար դեռ չարտադրուած թէ՛ ի գաղափար ընդհանուր և ինչ արտաքինացի և թէ՛ գաղափար համար: - Բնիկ և արտաքին համար ալ յաժմանորդ կը ընդունուի: - Հատը 40 ֆարայ և, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պահէի Գարու ջրափամուտ և գրափամուտ Պոլսու և Եւֆրատի աղայից խառնովները: - Ծանոթացման տողը 3 դուրոյն և մէկ անգամի համար: Անկի տեղի կը լայն աւելի անգամներու համար:

Խոսակէ անկարգ ու անօրէն վիճակ մը: Ժողովուրդն առաջնորդին, առաջնորդը՝ ժողովուրդէն դէմ կը դադարեցնուի, և ինչպէս օրէնք մը՝ որ ըստ այնմ վերջ ու վախճան տրուի այդ բազմաժանանակեայ դաժնագոտանայ: Գարձեալ կառավարիչը Պատրիարքաւորանի՝ քան զամենայն խնդիր նախադասել ներքին բարեկարգութեան խնդիրն:

ԹՊՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈԽՆՁԻ
Նիւ-Երոթ. 15 Օգոստ. 1892.
Նախորդ նամակաւ ծանօթութիւն տուած էի թէ՛ քաղաքիս Ս. Ոսկերեան մատրան մէջ, ամէն կերպից, յետ աւարտման ժամերու թեման, եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան անդամաց մին իրատ կը խօսի ժողովուրդէն: Այդ այս անգամ իբրեւ հրատարակութեան արժանի ինչ կը հաղորդեմ Մեծ. Տրեքթոր Յովհաննէս Արշակունիի քարոզին իմաստըն, զոր խօսեցաւ յիշեալ եկեղեցւոյ մէջ, նախորդ ամսոյ 10 ին կիրակիէ: Նիւթն էր թէ ո՞րք են պայմանք և հանգամանք՝ զհայոց յօտար աշխարհս անվթար պահելու և հայ մնալու: Ազնիւ Տրեքթորին խօսքերն մեծ տպաւորութեան ըրին ունկնդիր ժողովուրդէն վերայ:

Ահաւասակի.
«Ազնիւ եղբայրներ»
«Հայաստանեայց Ուղղափառ եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնն, որոյ անդամաց մին լինելու պատիւն ունիմ եւ ես, նկատելով ի ձեռքն ունեցած միջոցներն, որք անհնար ըրած էին ունենալ մեր ի պաշտօնէ կարգեալ վարդապետն ամէն կերպից, որոշեց որ Հոգաբարձութեան մի առ մի ամէն կերպից բարոյախօսութիւններ ընեն այս տաճարի մէջ, ուր մի քրիստոնէայ քոյր եկեղեցիէ հիւրընկալեալ եմք: Այս առում կարգըն ալ իմ լինելն լուր տրուած էր ինձ: Այսպիսի սրբազան վայրաց մէջ խօսելու թէ և անսովոր, բայց պիտի ջանամ մեզ Հայոցս համար կարեւորագոյն խնդրոյ մը վերայ հակիրճ տեսութիւն մ'ընել ինչպէս թէ՛ մեր խօսքերն ապարդիւն հօդի մը վերայ սերմանաւ չպիտի լինին, և վաղ կամ անագան պիտի արտաբերեն իւրեանց լաւ արգիւնքն:

«Հայք ինչ ընթացք բռնելու են որ չկորսուին գաղթականութեանց մէջ: Խնդիր մ'է այս կենսական, և իմ սրտիս ու հոգւոյս մօտ: Աստ, այս Սրբալայրին մէջ, իբրեւ յիշեցում Հայաստանեայց, կը յայտարարեմ ահա իմ զգացումներս իբր Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մի հարազատ որդի: Երկու գլխաւոր պայման կը

տեսնեմ ես Հայոցս ի գաղթականութեան անվթար պահպանման համար: Մին է մնալ իբր Հայ Հայաստանեայց ուղղափառ եկեղեցւոյ մէջ, ուր ծնան, աղբջան և մեռան մեր նախահայրք: Միւսն է կատարել ամուսնական միութիւններ միայն Հայոցս մէջ և ո՛չ այլախօսից հետ: Ուսումնասիրել այս երկու մեծ հարցերն, որպէս արժան է, կը պահանջէ ժամեր, և բաւական չեն այնքան վայրկեանք որ յատկացեալ են այս առում համար: Հայաստանեայց եկեղեցին սահմանադրական սկզբանց վերայ հիմնեալ ընտիր կազմակերպութիւն մ'է: Եկեղեցւոյ պաշտօնեայն չը կրնար բարձրանալ ստորագոյն կարգէն մինչև բարձրագոյն, եթէ ժողովուրդը չտայ իւր քուէն: Մեր Հայրապետը Հայ Ազգին պահպանման համար շատ հեռաւորութեն մտածած, և արդարեւ զՀայն ամեն տառապանաց մէջ պահպանած են: Մեր վարդապետը սխալ կը գործեն, երբ կը մոռնան առաջի ժողովուրդէն պարզել զեկեղեցին: Միտքերն բաւական հասունցած են ըմբռնելու համար եկեղեցւոյ խորհրդաւոր արարողութիւններն, որք այնքան խնամատարական են և ճշմարիտ, և գիտենք թէ դժուարին է սիրել անխնային բան մը և մերձենալ անոր: Մեր թըշնամիք օգտուելով այս կայսութեան իրողութիւնները կը խեղաթիւրեն, և տգէտն այնպէս կը համոզուի թէ մեր եկեղեցին աւելորդապաշտութիւններ ունի, եթէ մի առ մի բացատրուին, պիտի տեսնուի թէ ո՞րքան գեղեցիկ հիւսուածք մ'է Հայ եկեղեցին: Ըսի արդէն թէ ժամանակը չնեղեր այս կարեւոր խնդրոյն խորը մանել: Երբ յաջորդ կարգս գայ խօսելու, պիտի ջանամ մեկնել արարողութեանց մի քանին, հաստատելու համար ինչ որ այսօր բան ի բերանոյ կը խօսիմ: Հայ Ազգն ի վտանգ չմտնելու համար առաջին պայմանն է մնալ մեր նախահայրք եկեղեցւոյ մէջ, որ զմեզ անվթառ պահած է զարեւելի վեր: Լսեցի ի Թիւրքաթէի Ֆիա Հայ մը, որ կը խօսէր Երեւն Մէնս Գրեշչըն Աստիէշընի սրահին մէջ մի երեկոյ, և յայտարարեց թէ՛ ինքն բաժնուած էր Հայ եկեղեցիէն, որովհետեւ չկատարին անդ ո՛չ նստարան և ո՛չ վառարան: Այս մարդ պարզապէս իւր արմատութիւնն յայտնեց այդ թէ իւր պահանջմունքն էր զարդեր ու հանգստեան միջոցներ են, որք մտեալ են արեւմտեան եկեղեցւոյ մէջ: Իսկ յարեալ տեղական հանգամանքներն ներած չեն

այնպէս ընել, ուր ժողովուրդը կրնայ աղօթել ամենայն շերտեւորանգութեամբ, որպէս ըրած են մեր նախնիք և նախահայրք: Հայաստանեայց եկեղեցւոյ վարդապետութեանց ճշմարտութիւնն ինքզոյն ներքէն չէ՛ բնաւ: Անգղիոյ նման մեծ ազգ մը մասնաւոր ընտրած է նաեւ իւր գիւր պաշտօնական եկեղեցին՝ Եպիսկոպոսական ըսուած եղանակն, և մերն ալ այդ եկեղեցւոյ քոյրն եղած է, և այս պատճառաւ սերտ խրեմտութիւն ունի: Եպիսկոպոսական արարողութեամբ վարդապետը միւր եկեղեցիք կան նաեւ յԱմերիկա և այլուր, ուր կը յաճախեն հաւատացեալ ստուար բազմութիւն մը:

«Հայ Ազգին» ազգաց հօտանքին մէջ չկորսուելու երկրորդ պայմանն ըստ իս կը նկատեմ Հայ մարդոց Հայ ազգան հետ ամուսնանալն: Քաղաքական տնտեսութեան մէջ սկզբունք մը կայ որ կըսէ «Տեսածնիս և չտեսածնիս: Բացատրում օրինակաւ մը: Տան մը մէջ ապակի մը կը կտրուի. ուրիշ մը կըսէ. - Եթէ չկտրուէր գործարանը որպէս պիտի գործէին: Սա՛ տեսածնիս է. իսկ անտեսանելին այն վնասն է, զոր տանտէրը կրնէ այդ պահուն այդ ապակեայ կտրուելէն, և կը վճարէ պարան՝ նոր մը տեղը դնելու համար, մինչդեռ այդ գործում ուրիշ բան մը կրնար գնել, յորմէ բնապէս կը զրկուի: Կրնար իւր որդւոյն դպրոցական շաքարակաւոր վճարել, կամ հայագործի հաշիւն մարքելու օգնել: Այն Հայերն որք այս կամ այն պատճառներով ամուսնական միութիւն կը կնքեն օտար ազգեանց կամ կանանց հետ, միշտ կը մեղանշեն նախ այս սկզբունքին դէմ, և երկրորդ՝ իւրեանց նախահայրք ու խօսքի դէմ: Հայ Ազգն իւր մասնաւոր առանգութիւններն և կենցաղաւարտութեան սովորութիւններն ունի: Եթէ տան մը հանգիստն ներդաշնակութեամբ հնար է, պէտք է երկու միասնային մարմնոց սովորութիւններն առաւել կամ նուազ ներդաշնակ լինին իրարու: Գիտեմ թէ Հայ մը դժուարաւ կրնայ ընտելանալ ընտանեկան օտար կենցաղաւարտութեան, մասնաւոր նա անհանգիստ կըզգայ զինքն, երբ չուրջ չգտնեն իւր աւանդական սովորութիւններն: շատ աւելի անհանգիստ կը լինի, երբ իւր ընտրած ընկերը կը տարբերի կրօնի ու ազգի զգացումներէն: Երբ մարդ իւր ընտրած մեկը կըսէ, երբ մարդ իւր ընտրած և անշուշտ և պատրաստ է ի սէր Ազգին՝ ամէն անձնութիւն

ութեանց. կրնայ կարծեմ՝ ասանձել իւր կրօնը և չլսել տորիմանց սրտին, և հեռանալ այն ամուսնական միութիւններէ, որք քիչ ժամանակէն պիտի վնասեն. իւր սերնդեան, եկեղեցւոյն ու Ազգին: Այս օրինակ ամուսնութիւններէ ծնած զաւակներ սովորաբար ձէյլան, Ետի, Ռօրճ, և այլն, կանուանին: Տղայք գիտեն միայն թէ իւրեանց հայրն Հայ է. բայց այսչափէ անդին ո՛չինչ գիտեն: Երբ կը մեծանան, իւրեանց սերնդական ծագման անգիտակց կը դադարելն Հայ բառն ալ յիշեցնէ, և կամուսնանան աւելի իւրեանց մօրն ազգին պատկանողներու հետ: Այսպէս առաջին սերնդէն իսկ սկսեալ կը մոտենան իրօտեան: Շատեր չեն թափանցած հրէից զոյութեան գաղտնիաց, և ակնապիշ կը նային նոցա զարդացման: Ահա Ազգ մը, որ դրէթէ ուրիշ ամէն ազգերէ կը հալածուի և տոտն և իններորդ դարուն մէջ մասնաւոր: Այսքան հալածանայ ու տառապանայ վերայ պէտք էր որ այս հին ազգն փճանայր ու անհետանայր, այլ այնպէս չէ: Հրէայք յարգելով իւրեանց աւանդութիւններն, մնալով իւրեանց կրօնի մէջ, չլինելով կրօնափոխ, և ամուսնանալով թէ՛ կանուխէն և թէ՛ իւրեանց ազգին մէջ, աճած՝ պահած ու պաշտպանած են իւրեանց ազգութիւններն: Բայց յայտնա՛նք՝ ունին իւրեանց մէջ համերայնութիւն: Այս օրինակը մեզ դաս լինելու է, և մեզ ևս ընելու ենք նոյնը: Մասնաւոր հրապոյր մը չեմ տեսներ, թողով մեր կայսառ Ազնիւն ու մեղախօս Աղաւթին, որք ճշմարտապէս աղնու են և աղանոյ չափ անմեղ, երթալ միանալ աճանցն ու ծագումն միւր անյայտ միոյն: Հայք մտքէ հանելու չեն նաեւ սա՛ կարեւոր պարագայն թէ՛ իրենք մեծաւ մասամբ պատկանելով գործաւոր դասուն, յարակցութիւն կուենան և կը բաղին ընդհանուր գործարանաց մէջ բանող աղջկանց և կամ զբօսաւայրաց մէջ զուարճացողներու: Գիտեմ թէ այս երկու դասակարգն ալ սովորաբար ո՛չ մտաւորական մշակութեան և ո՛չ աւաքինութեան նախնածելի տիպարներ չեն: Օտար արեան, հոգւոյն ու սրտին աւելցնել նաեւ անմշակ միտք մը ու քննադատելի անցեալ մը, քանի՜ ազդեցութիւն կը լինի այն ընտանեաց ու նորա սերնդեան, ձեռք կը թողում մտածել: Մօր մը պաշտօնին վերայ պիտի չխօսիմ այժմ, որ այնքան փիլիսոփայութիւն կը կեդրոնացնէ իւր մէջ: Հայոցս պահպանումն մեր աւանդութիւններն յարգելու մէջ կը կայանայ: Մնալ Հայաստանեայց

եկեղեցւոյ մէջ. ամուսնանալ Հայ աղջկան հետ. Հայ ծնած եւր. Հայ աղբիւր. և Հայ մեռնիլ. Այս լինելու է մեր ամենուս ալ նշանաբանն ու ուղղութիւնն :

Չորրորդ. 20 Օգոստ. 1892. - Երէկ, Նորին Վեհափառութեան Սուլթան Ապտիլ Համիտ Բ. բարեխնամ և առատաբեր Վալիպէր գահակալութեան տարեգարծի առթիւ, ըստ պարտականութեան հաւատարմի ազգիւս Հայոց տեղւոյս ազգային փութացին իրենց պարտքը. առ Նորին կայսերական բարձրութիւն, անթերի կատարել: Քաղաքիս առաջնորդական փոխանորդ Արթ. Տ. Վարդան քահանայ Պաշտօնատեան, ընդ իւր ունենալով միւս ընկերն և Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ Ատենայպետ Պետրոս Էփէնտի Գարբիւսան՝ հանդերձ մի քանի անգամօք, նաև վարժարանի սանուց մի մասը՝ ժամը 9 ի միջոցները ներկայացաւ ի դռան կառավարութեան, ուր ներկայ էին նաև թրքաց և յուսաց դպրոցներու աշակերտք: Անդ՝ ըստ սովորութեան, նախ թրքաց շօճան և ապա յուսաց ուսուցիչը մատուցին պէտք եղած բարեմաղթութիւնները. յետ նոցա կարգն եկաւ Հայոցս: Ուստի տեղւոյս Ս. Գեորգեան վարժարանի երաժիշտ Նիկողոս Էփէնտի Տէր-ճէքեան իւր սովորական առողանութեամբ սկսաւ «Ճան օլանը», որոյ ձայնակցեցան նաև աշակերտք: Երբեք գողցես ունկընդիրք տոյն երգը լսելով հոգի առին: Այնուհետև վարժարանիս ուսուցիչ Ոստանիկ Էփէնտի Քոսթանեան բարեմաղթական մի բեղմնաւոր և միանգամայն կոկիկ ուղերձ արտասանեց, ուղղեալ առ Նորին Վեհափառութիւնն: Սա պատիւ բերաւ քաղաքիս՝ դրդուելով հանդերձ օտար ազգաց նախանձն: Այս ուղերձով վերջացաւ հանդէսը՝ սանուց «Փառելահամ» ջօգ երգալ՝ ազգայններով, որք օգը կը թնդացնէին:

Գ. Կ. Պրջազճեան

ԱՁԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մարմնակց հանդէս կատարուեցաւ չորեքշաբթի առաւօտ Գումգափուի Մայր եկեղեցւոյ մէջ ինչպէս արդէն ի պաշտօնէ ծանուցեալ էր Օգոստ. Սուլթանի գահակալութեան 177 տարեգարծի առթիւ: Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, ժամը 3½ ին, Արքեպիսկոպոսաց, եպիսկոպոսաց, վարդապետաց և քահանայից առաջնորդութեամբ իծաւ եկեղեցի, ինչպէս նաև վարչական ժողովոյ, տեսուչ ու թաղական խորհրդոց անդամք: Բաղմութիւն երկսեռ ժողովրդեան կանխաւ համախմբեալ էին անդ, և պատրաստ կը գտնուէին Հիւանդանոցի աշակերտաց մէկ մասն և խազիւղի Գափանեան որբանոցի աշակերտահիւր: Եկեղեցին համակ լուսազարդեալ էր: Եպիսկոպոսունք և վարդապետք՝ վեղարով, և քահանայք իրենով էին: Դրպիւրք՝ սպիտակ շապիկներ հագած: Զոյգ սարկաւաղունք արծաթ բուրուսաներով կրօնասուրբներէն: Հանդէսն սկսաւ Նորին Բարձր Սրբաշնութեան Օրհնութեամբ: Դպիրք երգեցին «Տէր ի զօրութեան քու» ուրախ եղիցի

Թագաւորն» սաղմոսն, և «Թագաւոր փառաց Աստուած հոգիդ կենդանարար, և Թագաւորաց Աստուած ի վերայ հեթանոսաց» շարականներն: Տ. Գրիգորիս եպիսկոպոս Այգլաթեան կարգաց Պօղոս առաքելոյ առ Հռոմայեցի թղթէն հատուած մը, որով առաքելաւ կը պատուիրէ յարգել իշխանութիւններն, և կը բացատրէ թէ իշխանութիւնք Աստուծոյ սահմանեալ են: Յետ այսորիկ Տ. Արիստակէս վարդապետ Վանքեան ընթերցաւ Դուկասու Աւետարանէն մաս մը, որ Հարիւրապետին ծառային բժշկութեան կը վերաբերի, և յորում Հարիւրապետին համար ըսուած է «զի սիրէ զազգս մեր և զփոքրիկսն ու շինեաց մեզ»: Ապա Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն առնալ օսեց, կանխաբան դնելով Պօղոսի առ Տիմոթէոս թղթին սա մասն. «Արդ աղաչեմ նախ քան զամենայն աղօթս առնել վասն ամենայն մարդկան, այլ մանաւանդ վասն թաղաւորաց և իշխանաց, զի վարդապետ կենան անդորր Աստուածապաշտութեամբ և պարկեշտութեամբ: Բացատրեց հպատակաց առ իշխանութիւնն հնազանդութեան ու խոհմութեան պարտքերն, և յաւել թէ՛ իշխանութիւնն, որ Աստուծոյ կողմէ կը հաստատուի, պէտք է որ միշտ յարգուի՝ աղօթից և մաղթանայ արտայայտութեամբ: Դրուատեց Օգոստ. Սուլթանի իմաստութիւնն, բարոյական կորովն ու հանճարն, և ըսաւ թէ՛ առաջին անգամ կերէի այսքան ինամուտ և իմաստուն վեհապետ մը, որ իբր բարեգութ հայր՝ անձամբ կը վարէ իւր հպատակաց, իւր որդւոց բարօրութեան ու հանգըստեան համար հարկ եղած տեսչութիւնը: Զջմարտ տանուէր մէ, յարեց, որ գիտէ զոհել իւր հանգիստն, հաճոյքն և մինչև իսկ քունը, շրջապայեցութեամբ կառավարելու համար զհամայն թուրքիս: Ապա օրհնութեամբք բարեմաղթութիւններ ըրաւ Նորին կայսերական վեհափառութեան թանկագին կենաց ու շրջեղապան զահուն համար, և ներկայք ձայնակցեցան բարձրագոյն ամեններով: Յետ այսորիկ հանդէսը վերջացաւ և դպիրք քաղցրածայն երգեցին առ Օգոստ. Սուլթանն ձօնեալ երգ մը:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, հանդէսէն անմիջապէս ետքը, վսեմ. Մագաւոս Սիմոն պէյի և վսեմ. Ունեան Արիկ Էփէնտիին հետ կայսերական պալատն երթալով՝ առաջին սենեկապետ Պէյի միջոցաւ ի դիմաց Ազգին չորհրդաւորութեան և մաղթանայ ուղերձ մատուց Օգոստ. Սուլթանին, և Նորին կայսերական վեհափառութեան գոհութեան արժանանալով վերադարձաւ:

— Օգոստ. Սուլթանն հաճեցաւ Պաշայի մեծ աստիճանն չորհել Ունեան վսեմ. Արիկ Էփէնտիին: Նորին վսեմութեան արժանեաց և բարեմասնութեանց վերայ ծանօթութիւններ տալու պէտք չկայ բնաւ: Հանրածանօթ է իւր կրթարարական, կրօնասիրական և ազգատարական հանապազօրեայ գործերով, և բարեք ու գոհացուցիչ ծառայութեամբքն առ Պետութիւնն: Հանրածանօթ է նաև

իւր քաղցրահամբոյր և աղու բնաւորութեամբ: Կը չորհաւորեմք ինքութեամբ, մշտնջենաւոր յաշողութիւն ու բարեբաստութիւն մաղթելով ի սրտէ:

Չորեքշաբթի գիշեր, Օգոստ. Սուլթանի գահակալութեան տարեգարծի առթիւ, ի Կատըր գիւղ Նորին վսեմութեան հայակառայց ազարանքն լուսայ և հրոյ հրաշալի ուղիւն մը դարձած էր: Ճոխ ու պերճ սեղան տուաւ բազմաթիւ նշանաւոր հրաւիրելոյ, և Վերսեւսն բարեմաղթութիւններ ըրաւ Օգոստ. Սուլթանի համար, ներկայք բաժակներ քամցին և չորհաւորեցին առ ինքն եղած կայսերական մեծ չորհաց համար: Նոյն գիշերը համալուսաւոր գիւղին գրեթէ բոլոր բնակիչք, այր և կին, սքանչանօք ի տես երաժէին հրաշալան լուսավառութեանց և հրախաղութեանց Նորին վսեմութեան ազարանաց, և բազմութիւն պատուաւոր տեղաց և տիկնայց գիւղելով առ Նորին վսեմութիւնն, շնորհաւորեցին և խնդակցեցան: Բովանդակ Գատըր գիւղ ոտքի վերայ էր նոյն գիշերը: Ուրախ ու զուարթ կօրհնէին Օգոստ. Սուլթանն, և կը խնդակցէին իւրեանց մեծ բնակակցին Ունեան վսեմ. Արիկ Էփէնտիին:

— Խաղաղիկ եկեղեցւոյ քաղաքի կարգեցաւ Տ. Նէնիկ վարդապետ Պապեան. բայց առ ժամանակեայ, որովհետեւ ինչպէս գրած եմք արդէն՝ Նրուսաղիմայ վանուց միաբան լինելուն պատճառաւ՝ ի Կ. Պոլիս երկար ժամանակ մնալուն համար, Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր հաւանութիւնն առնուլ որոշած է կրօնական ժողովն, և գրուած է յերուսաղէմ:

— Ուսումնական խորհուրդն վերջին նստին մէջ որոշեց ուսուցչական վկայական տալ Կիւմլիշեան Կիւլլայի, Պոտիկեան Կարապետ և Յովհաննէսեան Գարեգին Էփէնտիներու, և Կարդուսէր Տիկնայց վարժարանի Նոր չրջանաւարտներէն Նրամեան Զապէլ և Ճիւրաբեան Աիւրիկէ օրիորդաց:

— Նախորդ ամսոյ 16 ին գիշերն ի վան գետնաշարժ պատահելով՝ Առաջնորդարանը բաւական փնտաւեր, և քանի մը տունք փլեր են:

— Ռոտոմիթոյի նաւապետ Աւագ Էփէնտի՝ որ Ունեան-Խաչեան շոգենաւային ընկերութեան Ատանա անուն շոգենաւուն մէջ յառաջագոյն իբրեւ երրորդ և վերջում իբրեւ երկրորդ նաւապետ կը գտնուէր, ծովային պաշտօնատան մէջ յաշող քննութիւն մը անցունելով՝ առաջին աստիճանի նաւապետութեան վկայագիր ստացաւ և յիշեալ շոգենաւուն առաջին նաւապետ կարգեցաւ: Կը չորհաւորեմք այն կարեւոր յաջողութեան համար:

— Պաշտօնի պատրիարքական փոխանորդ Գերձակեան Գեր. Տ. Արիստակէս եպիսկոպոսի պաշտօնին համար պէտք եղած հրամանագիրն տրուած է Բ. Գրեկէն: Նորին Գերապատուութիւնն այժմ կրօնական ծանապարհի ծախուց, որը համար Պատրիարքարանէ հեռագրեալ է ի Պաշտատ:

— Կեսարիոյ Առաջնորդ Գեր. Տ. Տրդատ Ծ. վարդապետ Պաշտատն՝ որ Մանիսա կը գտնուէր,

այս շաբթու վերադարձաւ մայրաքաղաքս:

— Զմուռնիոյ մեծանուն և մեծահարուստ ազգայններէն Սպարթաքեան վախճանեալ Յաւր Էփէնտիի այրի տիկնան ամուսնացեր է այս օրերս Հռոմէական ազգայններէ Տարթոր Իմիրայեանի հետ՝ հռոմէական կղերի ձեռօք: Կրտուի թէ տիկնանը ծնած է 1840 ին, իսկ տղան՝ 1860 ին: Գարձեալ վախճանեալ Յակոբ Էփէնտիի որդին թագաւոր Էփէնտի իւր գոտարն ամուսնացուցեր է հռոմէական երոյզացւոյ մը հետ, հռոմէական արարողութեամբ:

— Կայսերական բժշկական վարժարանի առաջնակարգ շրջանաւարտներէն անհայտ Մեծ. Տարթոր Օգոստ Էփէնտի Արամեան, որ բազում ժամանակէ հետէ ի Պաշտատ կը գտնուէր բանակին մէջ, - ամսոյս 2 ին գիշեր ի մայրաքաղաքս ուղևորել է:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստ. Սուլթանի գահակալութեան տարեգարծի հանդէսն այս տարի աւելի չափ և աւելի փառաւոր կատարուեցաւ, որպէս կը գուշակուէր պատրաստութիւններէն: Չորեքշաբթի առաւօտ նախարարք, եպիսկոպոսի նախկին Խալիլ Խանայիլ և նախկին մեծ նաւաբոս Սպիտ փաշայք Օգոստ. Սուլթանի ներկայանալու պատիւ ունեցան. ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարք, զինուորական մեծամեծք, մահմետական և ոչ-մահմետական կրօնապետք, դեսպանատանց թարգմանք և գրամատանց և այլ հաստատութեանց տնօրէնք առաջին սենեկապետի և առաջին արարողապետի միջոցաւ արժանացան Նորին վեհափառութեան մեծաւորանաց: Եւրոպիոյ վեհապետաց, պարսից Շահին, Եգիպտոսի Խըտիվի, Մէքքէի Էմիրի, Եգիպտոսի պատուիրակ Ղալի Ահմէտ Մուլթար փաշայի, Կրտէի փոխկառավարի, Սամսի պէյի, կուսակալաց, կառավորաց, դեսպանաց և այլոց բազմաց կողմանէ չորհաւորական հեռագիրք թափեցան ի կայսերական պալատն:

Ծովու ու ցամաքի վերայ գիշերային լուսավառութիւնք, հրախաղութիւնք, նուագածութիւնք և բարեմաղթութիւնք անցեալ տարիներէ շատ աւելի եռանդեամբ կատարուեցան: Արանիկի կերպիւ զարդարուած էին երկարդի կայսերական պալատն՝ շրջակայ դարաստաններով, միգիլիթք, նախարարաց ազարանք, պաշտօնատունք, զօրանոցք, պահականոցք, տպարանք, դրամատունք, վաճառատունք, և այլ մեծ հաստատութիւնք և բնութաւոր բնակարանք ամէն կարգի պաշտօնատարաց և մանաւոր անձանց, ինչպէս նաև մեր Պատրիարքարանը, Երուսաղիմաւորան, և ի Մարքի գիւղ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, և ի Սամսի վան պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հօր բնակարանք և այլ ազգային հաստատութիւնք:

— Երէկ, ուրբաթու աղօթից հանդէսէն ետքը, նախ անդիւսական և ապա սերպիական դեսպանք Օգոստ. Սուլթանի ներկայանալու պատիւ ունեցան:

— Օգոստ. Սուլթանն, ի նշան իւր բարձր գոհութեան, Բայրձր Մեծ Նապրոսին չորհեց՝ Գալաթիի գաւառին մէջ գտնուած Պոլատիթի հանքին արտօնութիւնը:

— Նախարարաց ժողովն հաւանելով՝ Կ. Պոլսոյ Ապահովութեան Մնտուկի (Էմիլիէթ Սանտրըլ) գործառնութեանց ընդարձակութեան և բարեկարգութեան համար Պետական Խորհրդոյ պատրաստած կանոնական ծրագրին որոշեր է Օգոստ. Սուլթանին մատուցանել առ ի վաւերացումն:

— Կայսերական հրամանաւ պիտի ջնջուին մայրաքաղաքիս այլ և այլ կողմերը գտնուած փայտեայ ու թիթեղեայ տձև ու վատառոյժ հիւղերն, և քննելով նոցա բնակչաց վիճակն՝ շատ աղքատիկներու համար բնակարան և պարէն պիտի սկսուի, իսկ բնակարան հայթայթելու կարող եղողներու ըստ պիտի պիտի ինքի հոգալ իւրեանց բնակութեան պէտքն: Ըստ այսմ, առաջին թաղապետութեան չրջանակին մէջ քննութիւն կատարուելով՝ 768 հիւղ գտեր են, որոց 2683 բնակչաց 4 քաղաքի, և 2 խեղանդամ, 340 ը թշուառագոյն են, և մնացեալք՝ իւրեանց պատասխան հայթայթելու կարող վիճակի մէջ:

— Ըստ պաշտօնական տեղեկագրութեան՝ քոլէրայէ հիւանդացիք ի նպաստ, Օգոստ. Սուլթանի բարձր հովանաւորութեամբ կարգեալ յանձնաժողովոյ ձեռքն հասեր է ցարդ 148430 դր:

— Գաղղիական դեսպանն Տիգրէշաբթի ի Կալդիա ուղևորեցաւ մայրաքաղաքս՝ քիչ ժամանակ ետքը վերադառնալու պայմանաւ:

— Մայրաքաղաքիս խաչական շուրջնաւոր դեսպան կոմս Գօլապիանօ անցեալ կիւրակէ եկաւ: Իեսպանատան պաշտօնապէս և Բ. Դրան կողմանէ արարողապետ Խալախիմ պէյ մինչև ծարտանէլ ընդ առաջ գնացած էին:

— Հռոմայ օսմանեան նախորդ դեսպան Յովիթաուէս փաշա՝ որ թեսաղիա կը բնակէր ժամանակէ մը հետէ, մուրեւ է անցեալ շաբաթ օր:

— Հինգշաբթի ժողովքի կողմէ մը ութամեայ մահմետական աղջիկ մը տան պատուհանէն լցնալով մեռաւ:

— Ի Բերա թէփէպաշլի պարտիզնի գիմայը Արլան օղլու Ալի րամի չինել տուած հնգայարկ պանդոկն երէկ փչելով յանկարծ, մէջը աշխատող դործաւորներէն 30 ի չափ խեղճեր փլատակաց տակ մնացին: Իսկոյն ամէն կողմանէ օգնութիւնք հասան և փրկատակաց ներքեւէն հանուեցան 10 հոգի՝ ծանրապէս վիրաւորեալ, և հինգ հոգի՝ մեռեալ: Խուզարկութիւնք կը շարունակէին մինչև ուշ ամսն:

— Զմուռնիոյ վաճառականական սենեկի անդամ ընտրուել են թագաւոր Էփէնտի Սպարթաքեան, Միլայայլաթաւ Լուլիֆի պէյ, Հաճի Տալիա Թարգօֆ, Գոսթաքի ձօրճիօ, Կարապետ Արապեան, Գ. Վայանօ և Նէսիմ Ասթրալի Էփէնտիներն:

— Պրուսայի նահանգի Ինճեսու գիւղի մէջ գետնաշարժ հիմնայնաւ եղեր են 55 տուն, 25 տուն ալ կիսովին փնտաւեր:

մեկը լինելու պատերն ու ուրիշ կողմերն փակելու 20 տուն ալ անբարեկամեան զարմանքն էր : Շէշլիի դատարանի մէջ ալ գետնաշարժ պատահելու քայքայ անգիտատեան : Գոնեաւորի և Չմիւռնիոյ նահանգացի մէջ ալ տեղ տեղ գետնաշարժ տեղի ունեցեր է սակայն առանց վնասու : Իրայն ի Պուրտուր քանի մը տուն մասամբ փակելու և մէկ քանի-ին ալ պատերն աւերելու են :

— Ի Կարին ծխախոտի Բէժիի տնոջ Հէ. քիմեան էֆէնտի՝ Հաւրդ զրկուեցաւ նոյն պաշտօնով :

— Կարնոյ նահանգի Բիլի գաւառակի Գայմագամի իմանալով որ, կըսէ Սատեթ թուրք լրագրին, գաւառակին ճան գիւղի թնակչաց ոմանք կուր թռնուեր և Հիւսէյին օղլու Մամօ անուն անձն սպանուեր է, — առ ի բըն-նաթիւն զրկել է նախնական դատարանի անդամաց մին : Գայմագամի իմանալով նաև որ սպանե-լոյն ցեղէն ոմանք յարձակելով յիշեալ գիւղին, և կոտորելով իր-րոս անուն անձին որդի Մանիկի և Նարա եղբայր Գաւթի և Պաղտոյեան Պապարի տանց դռները, ներս մտնելու և կողպտելու են կարասի-ներն ու անասուններն, յարձա-կողաց գանուած գիւղերն երթա-լով, գլխաւորներէն 6-7 հոգի ձերբակալել, և կողպտուած առ-նելով տեղւոյն դատարանին յանձ-նելու է :

— Կարնոյ կառավարութիւնն լսելով որ Պարսկաստանէ բազմա-թիւ մարտի թափած են Պայա-ղիսէ կէս ժամու ճանապարհ հե-ռի Զէնկէկէօզ գիւղին, — իսկոյն պաշտօնեաներ և 200 ի չափ գոր-ծաւոր զրկել է ջնջելու համար զայն :

— Անցեալ երեքշաբթի կէս-օրին Բեախըրխանէ գիւղը կառ-քով երթալով 22-23 տարեկան երիտասարդ Պէյ մը, մերթ դէպ ի ձէնտէրէ և մերթ Ալի պէյ գիւղը պոյտներ ընելէ ետքը, կը կարծուի որ Բեախըրխանէ-էջ գիւղերէ ուրոյած է : Իր կաց-աց ոմանք կը կասկածին այս Պէ-յին վերայ՝ նկատելով նորա հան-դերձից հնութիւնն ու այլանդա-կութիւնը : Կառապանը մտոն-նալով կը հարցունէ մեկնման ժա-մին : Պէյը կուգէ օգին ու լռանի գեղեցկութիւնն վայելելու կէս ժամ ալ, և կառապանին կը հրամայէ սպասել : Կառապանը կը լռէ, որովհետեւ Պէյը, որ մինչև երե-կոյի համար 3 մէճիտի սակար-կած է եղեր, գաղղիական լիրա մը տուեր, և մնացեալն պար-գեւեր է, պատուիրելով որ իւր հրամաններն ճշգիւ կատարէ : Վերջապէս ժամը Աին տառնելը խռրը կը մտնէ : Կառապանը կառքին լապտերները վառելու տառն, պէյը աւելորդ կը համա-րի, բայց նա կը վառէ՝ առար-կելով թէ արդեւեալ է առանց լապտերի գանուելու գիւղի ժամա-նակ : Կառքն երբ կը հասնի գիւ-ղին բարձունքն, կառապանը պէ-յին հրամանաւ կը կասեցունէ կառքը : Պէյը վար կընէ կարկըն անցունելու համար, քանի մը վայրկեան կը մնայ, քանի մը ան-գամ կը հալայ և ապա կը նետ-ուի կառքին մէջ : Կառապանը ձիերը փութացունելու տառն, մէկ երկայնահասակ և մէկ մի-

ջահասակ մարդ յերևան ելնե-լով՝ կառապանին կը հրամայեն կասեցունել կառքն և Պէյին կը խնդրեն զիրենք կառքն առնու-լ և մինչև Շիշլի տանիլ : Պէյը իբր յուզեալ՝ կառապանին հաճու-թիւնն առնուլ պէտք է, կըսէ : Մարդիկն կառապանին մերժման պատասխանն ալ առնելէ ետքը, ձիոց վերայ կը յարձակին : Կա-ռապանը կը հասկնայ : Կայնտի պահպանել անձին : Կայնտի Պէյն յանկարծ ետեւէն կառա-պանին վրէժն առնալով անցնելով ամենայն զօրութեամբ կը պրկէ : ասոր վերայ բարբոսի կը չլռարի խեղճ կառապանն : ասնձերը կը թողու և կաշխատի աղաղակ բառնալ : Բայց մարդոց մին ձիերը գրաւելու վերայ, իսկ միւսն Պէ-յին հետ կառապանին վերայ յարձակելով մէկ կողմանէ կոկոր-դը կը սեղմեն, և միւս կողմանէ կողպտելով խեղճին քով գլու-նըւած 12 իրան և յառաջագոյն տրուած մէկ գաղղիական ոսկին՝ ի փախուստ կաճապարեն : Կա-ռապանն այս սոսկալի անցըրին վերայ տակաւին բարբոսին չլռա-րելով, դէպ ի գիւղն կը պոսայ : Կը հասնին ժանտարանք և գիւ-ղացիք, կը վազեն փոխտականաց ետեւէն, կը յաջողին Պէյը բռն-նել, իսկ միւսները կը վազեն կան-հատանա : Գետաղտնախէ ըլ-բօսալը Պէյը նոյն կառքը գիւ-ղը կը վերադարձունեն : անդ հարցաքննութիւնէ և գիւղերէն ետքը՝ առաւօտուն ոտորկանու-թեան գուռը կը տարուի : Գիւ-ղացւոց ոմանք ճանցեր են թէ՛ մեր բարձրապատիւ Պէյը Հեղա-կրասցի թափառալը ձիէ հասա-նելն է :

Պատուանց, Սաքինան, Պատուանց, Սաքինան, Պատուանց, Սաքինան

Պարսկի աստիճան՝ Միւլթիէ վարժարանի տնօրէն Ապուլլա-հան էֆէնտիի : Բերայի կառա-վարիչ կարգեցաւ ոտորկանու-թեան գրան ժողովոյ նախագահ Հիւսնի էֆէնտիի՝ Իւլայի երկրորդ աստիճանաւ : Իւլայի առաջին աստիճան՝ Գոզանի կառավարիչ Մէհմէտ Նէզիհ պէյի : Միւլթի-մայրիկ աստիճան՝ Երուսաղիմայ գաւառի համարակալ Ապուլլա-րահման էֆէնտիի : Սեբաստիոյ նահանգի Կիւրքի գաւառակի գայ-մագամ կարգեցաւ Տիաթիլի գայ-մագամ Մէհմէտ Շէյքի էֆէնտի : Տիաթիլի գայմագամ անուա-նեցաւ Զիյա պէյ : Գաղատիոյ նահանգի Սուրուրը գաւառակի գայմագամ կարգեցաւ Էփանտի նախորդ գայմագամ Բայիք է-ֆէնտի : Նոյն նահանգի Ագուալ գաւառակի գայմագամ անուա-նեցաւ Միւլթիէ վարժարանի չըր-ջանաւարտներէն Հանէֆի էֆէն-տի : Սուրուրի աստիճանի Մէհմ-տիէ պատուանչան՝ Լիբանանու կառավարիչ Նաւաբ փաշայի : Երկրորդ աստիճանի Մէհմտիէ Գաւթամուրի հետեակ զօրաց հրամանատար Հաճի Ալի Բիլա փաշայի : Երկրորդ աստիճանի Մէհմտիէ Արշիպեղագոսի կղզեաց հրէից բարձունապետ Սաբէթայ Լէվի էֆէնտիի : Զորքորդ աս-տիճանի Մէհմտիէ Պալայ քա-ղաքապետութեան ճարտարապետ-ներէն Յիւսուէ էֆէնտիի, և Պէրի-նի թակալթ լրագրի թղթակից

(Ի Կ. Պոլիս) Պ. Թրոթէլի : Պրո-պայի նահանգի Միւլթիէ գաւա-ռակի գայմագամ կարգեցաւ Ահ-մէտ Մօհսին պէյ : Ներքին գոր-ծոց նախարարի խորհրդական Ահ-մէտ Բէֆիգ պէյի գուստը Միւ-նիսէ Հանըմի՝ երկրորդ, և Միւ-հիպպէ ու Վալիգէ Հանըմներու երրորդ աստիճանի Շէֆագաթ պատուանչան :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Գերմանիոյ կայսրն նկատե-լով որ երկրին մէջ յերևան ելած է քոչվորն, որոշել է չհեռանալ Պէրլինէ և զանց առնուլ առա-ջագրեալ ուղևորութիւններն :

— Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Կիրս՝ որ սկսած է ծանուցեալ չըջագայութիւնն, և Պէրլին կը գտնուէր, անտի Գաղ-ղիոյ էքս Լէ Պէն քաղաքն ուղևո-րել է : Ի Պէրլին, ուր երեք օր մնաց, չէ տեսակցեր և ոչ մէկ պաշտօնական անձի հետ, բայց կը հաստատեն թէ յէքս Լէ Պէն պիտի տեսակցի Գաղղիոյ նախա-գահին հետ, ի ներկայութեան արտաքին գործոց նախարարի Գաղղիոյ և ռուսական գեսպանին փարիզի :

— Անգղիոյ արտաքին գործոց նորքնտիր նախարար Լորտ Բոդ-պէրի անձնական տխրութիւնն ունենալուն պատճառաւ, Փարիզ գնալով հոչակաւոր բժիշկ Շար-դայի կարծիքն իմանալ ուզել է թէ՛ արդեօք կարո՞ղ է վարել իւր բոսանձնած պաշտօնն, և նա յայտարարել է թէ կարող է Հե-տեալ Լորտն որոշել է Անգ-ղիոյ եղբայրն բնակիլ, և անտի խորհրդակցել իւր պաշտօնակցաց հետ :

— Անգղիոյ նախորդ նախա-րարապետ Լորտ Սալիվալը, հը-րաժարմանէն յառաջ, ըստ սովոր-ութեան՝ թագուհոյն հաւա-նութիւնն ստացել է, իւր պաշ-տօնավարութեան ժամանակի պաշտօնէից բազմաց աստիճան-ներն ու տիտղոսներն բարձրացու-նելու համար :

— Ի Մարդ ասպտամբեալ ցեղից երեքն բանակն երթալով ի հնազանդութիւն խնարհելու են : և ուրիշ քանի մը ցեղեր ալ այս գիտաւարութիւնն ունին, սակայն պատանդ տալ չեն յօժարի :

— Պետրպուրկէ կը հեռա-գրեն թէ՛ Ռուսիոյ կայսրն որոշած է մաքսային, առևտրական, ար-հեստական և երկաթուղեաց տը-նօրինութիւններն զատել երկուց նախարարութիւնէն, և հանրային շինուածոց նախարարութեան հետ միացնել : Գարձեալ Պետրպուր-կէ հեռագրեալ է թէ՛ այս տարի ցորենոյ բերքն 38-40 միլիոն և հարմարեալ 142 միլիոն բուտի չափ կը լինի, որ՝ անցեալ տարւոյ բե-րոց հետ բաղդատմամբ՝ ցորենը 1 միլիոն և հաճարն 22 բուտ աւելի է :

— Հռոմէ հեռագրի մը կը ծանուցանէ թէ՛ ցորենոյ բեր-քն, նախորդ տարեկանին հետ բաղդատմամբ՝ այս տարի 31½ մի-լիոն հեքտոլիտր պակաս է, և այս պակասն լրացունելու համար վա-ճառականք 30 միլիոն ֆրանքի ցորեն խնդրած են Ամերիկայէ, և թէ՛ այս պատճառաւ Իտալիոյ կառավարական գանձն 15-20

միլիոն ֆրանք աւելի մուտք պի-տի ունենայ :

— Անգղիոյ նորքնտիր նախա-րարապետ Պ. Կլատթըն, երես-փոխանական ընտրութեանց ժա-մանակ հետեւեալն գրել է Նաթո-լի Գոռնէքօ լրագրի տնօրէնին : — « Զեմ՝ կընար սիրել ոչ երբեակ և ոչ երկեակ դաշնակցութիւն-ներն, վաճաղի խաղաղական չէ այդ դաշնակցութեանց բուն նը-պատակն : Ազգի մը կենսական պարտաւորութիւն է խնայել իւր ոյժերուն : Կերկնչիմ թէ եւրո-պիոյ ապագայն շատ մթագին է, թէն շնորհիւ Աստուծոյ ժամա-նակ մ'ալ տեւել կարենայ արդի խաղաղական վիճակն : »

— Կըսուէր թէ Գերմանիոյ կայսրն Չեքալիյի Արուեստահան-դէան երթալու դիտաւորութիւն ունի, բայց ի պաշտօնէ հերքուե-ցաւ այս զրոյցն :

— Գարձեալ զրոյց կայ թէ՛ Ռուսիոյ երմտական նախարար Մ. Վիշնէկրատսքի պիտի հրաժարի, և Մ. Վիթ պիտի լինի յաջորդն : — Ռուսիոյ կայսրն բժիշկ հոչակաւոր Մ. Ալէքսանդր Օպէր-միւլթը քոչվորացէ մեռեր է, 55 տարեկան :

— Ի Ռուսիա, Կարսի մէջ և չըջակալը սաստկացեր է քոչ-ւորն :

— Սպանիոյ կառավարութիւնն որոշել է քննութեան և հսկողու-թեան ենթարկել՝ Գաղղիայէ, Պրիմայէ, Գերմանիայէ, Ռուսի-այէ և Սուրիոյ եղբայրներէն ելնող ուղևորներն :

— Անվէրսէ և Օսմանտէ (Պել-ճիա) ուղևորեալ չոգեկառաց երկու կարաւանք ընդհարելով՝ 5 կառք ջարդակտոր եղեր, 2 հոգի մեռեր և 18 հոգի վերա-ւորուեր են :

— Իտալիոյ Բարմա քաղաքի մէջ զինավաճառանցի մը մէջ պայթման դէպք մը պատահել, վրայի տան 3 յարկը կործանել և 3 մարդիկ վիրաւորուեր են :

— Ի Ճաբոն վերջերս պատա-հած երկրորդ գետնաշարժ մը հիմնայաւոր ըրեր է երկրին բա-զում քաղաքներն ու գիւղացե-րաներն : Գետնաշարժն երեք օր մերթ ընդ մերթ պատահել և հետզհետէ սաստկացել է : գե-տիներն պատառել և հարկաւա-ւոր բնակարանք գահավէժ թա-փել են : Անթիւ մարդիկ զոհ ե-ղեր են :

— Ռուսիոյ Մինսք նահանգի Պորիսովօ քաղաքի մէջ հրդեհ պա-տահելով 1000 ի չափ բնակա-րանք հոյր ճարակ եղեր են :

— Անցեալ շաբթու ի փարիզ 3 ժամ շարունակ յորդահոս անձ-րե տեղալով՝ քանի մը փողոցներ ողողուեր են մէկ երկու կանգուն բարձրութեամբ ջրով : Երկաթուղ-եաց գիծեր հեղեղներով գոցուեր, և տեղ տեղ ջուրերն կառաւիղ-ներուն մէջ մտնելով մարեր, և շոգեկառաց գնացքը կասեցուցեր են :

— Անգղիոյ կառավարութեան կապոյտ տեղորոշէն կիմացուի թէ՛ Իրլանտիոյ բնակիչք հետզհետէ կը նուազին, իսկ Սկոթլանդի ժողո-վուրդը կը բազմանայ : 80 տարի յառաջ Իրլանտիոյ բնակիչք 8 մի-լիոն էին, իսկ Սկոթլանդ կար 2 միլիոն : արդ Սկոթլանդ բնակչաց թիւն է և միլիոն 25 հազար, իսկ

Իրլանտա ունի և միլիոն 700 հա-զար բնակիչ, մինչդեռ 1884 ին 5 միլիոն 175 հազար էր այս թի-ւը : հետեւաբար՝ 10 ամաց մէջ 500 հազար պակսել են գաղթե-լով օտար երկիրներ, և ամուս-նութեանց թիւը նուազելով :

— Ըստ վերջին վիճակագրու-թեան Ամերիկայի Միացեալ Նա-հանգաց մէջ կը գտնուին 32 մի-լիոն 67880 այր, և 30 միլիոն 554 հազար կին :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

ԲԱՐԻ ՀԱՅՐ

Երկուսաւաներոց երեկոյ

— Այս երեկոյ, Գեորգ ըսաւ հօրն, ունիմ ի ձէնջ խնդրել չը-նորհ մը :

— Ո՞րն է, զաւակս, հար-ցուց Պ. Պալէոլոք :

— Փոխանակ բարոյական պատ-մութեան, զոր ինձ կըսէք ամեն երեկոյ, որոյ համար մնամք հա-մաճայնած, ինձ աւանդէիք ճնա-կան փրկիսփային Գիողինէսի պատմութիւնը :

— Եւ ուսկից քեզ ծնաւ, Գեորգ, այդ հետաքրքրութիւն :

— Այսօր դարոյցի մէջ աւան-դեցինք Լուկիանոսի (*) «Մեռե-լոյ խօսակցութիւնքը», և յայնս պատահեցանք Գիողինէսի վերայ շատ հետաքրքրական բաներու, որք ինձ ըրին այնքան սպաւորու-թիւն, մինչ զի շատ կը ցանկամ ուսանիլ նորա պատմութիւնը :

— Գեորգ, բարեյօժար պի-տի գոհացնեմ հետաքրքրութիւ-նըդ : — Եւ սկսաւ հետադայ պատմութիւնը :

ԺԲ.

ՍՍԿԱՒԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Գիողինէս շնակաւ փրկիսփայն

Գիողինէս կիլնէր Սինոպէ (ի Փոքր Ասիա քաղաք), և որովհե-տե իւր հայրենեաց մէջ զայն չարախօսեցին թէ կը շինէ խար-դախ դրամներ, վախնալով փա-խաւ Աթէնք : Հասնելուն պէս յայդ քաղաք, գնաց Անտիօթէ-նէս փրկիսփայն (Կիւնիկեանց կամ Շնակեան աղանդոյ գլխոյն և առաջնորդին) տունը : « Եկաց, ըսաւ ուսանիլ քեզ մօտ » : Ան-տիփթէնէս՝ փոխանակ պատաս-խանոյ՝ առաւ գաւաղան մը և սկսաւ զայն հարուածել : « Զարկ ո՞րքան կուզես, ըսաւ Գիողինէս : ո՞րքան զիս գաւաղանես, չեմ շարժիլ տեղէս, կը պնդեմ ինիլ քո ուսանողդ » : Նորա յարաւե-ւութիւնը տեսնելով Անտիփթէ-նէս, ընդունեց զնա իբր ուսա-նող :

Ա. Դ. Բ. Ս. Ո. Թ. Ի. Ն. Ը

Գիողինէս էր ամենաաղքատ : կը քնանայր, ուր որ գիւղերէր, և վերարկուն կը գործածէր անկող-նոյ և վերանկի տեղ : Կը չըջէր միշտ մերկանալ և առանց գլխար-կի, և կահերը կը բաղկանային գաւաղանէ մը, մախաղէ և փայտ-եայ գաւաթէ, որով կը խմէր ջուր : Օր մը մեծատան մը աղա-

(*) Յոյն հեղինակ երգիծաբան և բարոյախօս Բ. դարու : Նշանաւոր է իւր գործն մակագրեալ ժողով Գից : Իւր ուրիշ երկերն են խօսակցութիւնք Սեւեթոյ, ճշմարիտ Պատմութիւն, ևն : Մեռաւ 120 ին : Ծ. Թ.

չեց որ թող տայ քնանալ արտա-
բին մէջ. և որովհետեւ պատաս-
խան ուշացաւ, առաւ տակաւ
մը և կը քնանայր նորա մէջ. Այս
էր բնականաբար իւր բարձր կենաց
մէջ. Օր մը մինչ կը նստէր գե-
տոյ մը մօտ տարածուած արեւու
մէջ, տղայ մ'եկաւ գետը, խո-
նարհեցաւ և խմեց ջուր ախոյ՛ւ-
նէս, այդ տղայն է իմաստնա-
գոյն քան զիս: Իմ գաւաթս է
աւելորդ:» և գաւաթը նետեց
գետը:

ԴԻՈԳԻՆԵՍ ՇՈԿԻՍԹԻ ՄԷՋ

Օր մը Դիոգինէս սկսաւ խօսիլ
շուկայի մէջ կարեւոր բանի մը վե-
րայ: ամենքն ալ կանցնէին և ոչ
ոք կը կենայր մտիկ ընել: Յայն-
ժամ սկսաւ երգել և ամէն մար-
դիկ ժողովեցան շուրջն. «Ան-
գագէ՛ք, ըսաւ, կը վագէ՛ք երբ
խնդիրն է անգագայութեան հա-
մար, և չտայք ոչ մի ուշադրու-
թիւն, երբ խնդիրն է կարեւոր
իրաց համար»:

Ուրիշ օր մը վառեց լապտեր
մը, մինչդեռ կէս օր էր, և կը
շրջագայէր շուկայի մէջ:

— Ինչ կը փնտռէք, Դիոգի-
նէ՛, հարցին:

— Մարդ կը փնտռեմ, պա-
տասխանեց:

Ուրիշ անգամ մը կը շրջէր
գեղեցիկ պալատի մը մէջ, որ էր
յատակեալ ամենամաքուր մար-
մարոնէ: Երբ լաւ տեսաւ պա-
լատին գետնը, թքաւ հետն ե-
զողին երեսին:

— Ինչ կընես, Դիոգինէ՛,
հարցուց նա:

— Բարեկամս, կը թքեմ ե-
րեսիդ, վասն զի ուրիշ անմա-
քուր տեղ չեմ գտներ թքելու
համար:

ԴԻՈԳԻՆԵՍ ԵՒ ՄԵԾՆ ԱՂԵՔԱՆԴԵՐ

Երբ Մեծն Աղեքսանդր կանց-
նէր Կորնթոսէ, ուղեց տեսնել
զԻոգինէս, որ կը գտնուէր յայն-
ժամ անդ: Դիոգինէս տարած-
ուած էր արեւու մէջ կարասին
քով:

— Կը ճանչնաս, ո՛վ եմ, հար-
ցուց Մեծն Աղեքսանդր:

— Ո՛չ, պատասխանեց Դիո-
գինէ:

— Ես եմ Մեծն Աղեքսանդր:

— Լա՛ւ, ես ալ Դիոգինէսն
եմ:

— Յինչն չե՞ս վախնար, յա-
րեց Մեծն Աղեքսանդր:

— Դու բարձր ես, թէ՛ չար:

— Բարձր:

— Յայնժամ, պատասխանեց
միջնորդայն, բարիէն ոչ ոք չը
վախնար:

— Բարեկամս, ըսաւ Մեծն
Աղեքսանդր, կը տեսնեմ թէ շատ
աղքատ ես և կուզեմ քեզ օգ-
նել: Խնդրէ՛, ինչ կուզես:

— Կուզեմ որ քաջութիս քիչ
մը և ինձ չարդեմս արեւը:

Աղքատը թողաւորը կը հո-
վանաւորէր արեւը Դիոգինէսի վե-
րայ:

— Ինչպէս, չե՞ս վախաբիր
ոչինչ, չե՞ս ուղեր գրամ:

— Ինչ պիտի ընեմ գրամս
եւ հարուստ եմ առուել քան
զքեզ:

— Եւ ինչպէս այդ:

— Վասն զի ես կը գոհանամ
իմ կարասով և մասնադովս, մինչ-
դեռ քեզ չբաւեր քո թագաւո-

րութիւնդ, և կը վտանգես ամէն
օր քո կեանքդ առ ի զայն յա-
ւելուլ:

Աղեքսանդրի սպայք բարկա-
ցան, վասն զի Դիոգինէս այդ-
պէս կը խօսէր առ թագաւորն:
Աղեքսանդր դիտելով զայս՝ ըսաւ
նոյաւ:

— Բարեկամք իմ, եթէ չլինէի
Աղեքսանդր, կուզէի լինել Դիո-
գինէս:

Շ Ո Ւ Ն Ը

Օր մը Դիոգինէս տեսաւ գող
մը, զոր կը տանէին կախել:

«Ի՜նչ ա՛ւաւան, ըսաւ, եթէ
փոխանակ գողնալու սակաւ, գող-
նայիր շատ, դու պիտի կախելի
ուրիշները, մինչդեռ այժմ կը
կախեն այլք քեզդ:»

— Ինչո՞ւ համար քեզ կան-
ուանեն չուս, նմա հարցին ուրիշ
օր մը:

— Վասն զի, պատասխանեց,
կը չլսեմ զայնս, որք ինձ կուտան
ուտելիք և կը խածնեմ չարերը:

— Ինչո՞ւ կուտես ո՛ւր որ պա-
տահի, նմա հարցին ուրիշ օր մը:

— Կուտեմ, պատասխանեց,
ուր որ անօթի եմ:

Օր մը նստաւ ճանապարհի
մէջոտին և կուտէր: Շատ մար-
դիկ ժողովեցան և պօռային:

«Շո՛ւն, չու՛ս»:

«Շո՛ւն, չու՛ս»:

— Դո՛ւք էք չուսներ, պա-
տասխանեց, որք կը ժողովիք
չու՛ս, երբ ես կուտեմ:

— Երբ մեռնիս, նմա հարցին
բարեկամներն, ո՛ւր կուզես որ
քեզ թաղենք:

— Զիս նետեցէք ճանապար-
հաց վերայ:

— Իայց չե՞ս վախնար որ ըզ-
քեզ ագռաւք կուտես:

— Յայնժամ, քեզք քովս գա-
ւազան մը՝ զայնս վանելու հա-
մար:

— Սակայն չպիտի զգաս, ը-
սին:

— Դանի որ չպիտի զգամ,
ինչ փոյթ է ինձ, եթէ զիս ու-
տեն աղաւթ կամ չուս:

Թարգ. ի. Գ. Կ. Պարթևեմուն
Կաղիպոյցի

XX Մովսրէպակամ Նաւն, -
Շիբակոյի Արուեստահանգիսի մէջ
ի տես պիտի դուրսի նաւ մը՝ որ իբր
12 տարի յառաջ գտնուեցաւ Նորվեկ-
իոյ Սանտեֆորտ քաղաքի մէջ: Այդ
նաւն ութերորդ դարէ մնացած է,
Այն առեւտներն իորս կամ Նորվեկ-
եան ծովահէնք, որք Մովսրէպայք կը
կոչուէին, իւրեանց յատուկ մեծ նա-
ւերով (թրքական նաւակաց նման),
16 զոյք թիւերով կարչաւէին հեռա-
ւոր երկիրներ և յաղթութիւններ կը
կատարէին: 1539 թիւին այսպիսի
նաւով մը մեծածախ իտալացի Ամե-
րիկոսէ հարեւրաւոր տարիներ յա-
ռաջ իւր առաջին ճանորդութիւնն
ըրած է ընդարձակ և անձանօթ ա-
րեւմտեան Ովկիանոս վրայէն, որոյ
յայնկոյս գտաւ իւր Վինչնտ կոչած
տեղն:

XX Նիւ Եորքի մեծահարուստ
ըրամատեարք շատ պարզ կեանք վա-
րող մարդիկ են: Ամենահարուստնե-
րէն մէկ քանին իւրեանց անձնական
ծախուց համար, բաւական մեծ թո-
շակ առնող գրաւորէ մը աւելի քիչ
կը վճարեն: Շատերն ոչ ծխախոտ և
ոչ ըմպելիք չեն գործածներ, չարեւ-
րաւոր միջոցաւոր ձէյ Կուլտի հա-
մար կըսուի թէ հազիւ կը պատահի
որ գրաւորին մէջ հարեւր տողարէ ա-
ւելի գրած ունենայ, և Բէյքը 1937 թ.
ձօն Բոքֆֆըրը Ս. Բ. շինիքինիկ
իւրեանց հետ շատ նուազ ըրած կու-
նենան: Մ. Մէյք կը պահէ իւր անձ-
նական մանրագոյն ծախուց հաշիւն

աւ: Սակայն միջին կարգի հարուստ-
ներու մէջ այնպիսի մարդիկ կան, որ
հազարաւոր տողարներ կը վառեն
չուսյարար:

XX Քիլիվէնտի (նախորդ նա-
խագահ Միացեալ Նահանգաց) կեն-
ցաղակարութիւնը - Նախագահէ ետ-
քը ժամանակ մը թղթակցութեամբ
կանցուցէ և ապա առաւօտեան բուն
գործովն կը պարսպի, որ է ձկնոր-
սութիւն: Իւր առաջատուաւոր նա-
ւակն բնակարանէն մի քարքնէց հե-
ռաւորութեամբ նաւամատուցին քով
կապուած է: Նաւ մոնեթուն պէս կը
մեկնի: ձերուկ՝ նաւակետ մը նաւը
կը վարէ: Քիլիվէնտ բոլոր ուշադրու-
թիւնը կուտայ որսական գործիքնե-
ներուն: Ժամ մը կը տեւէ ձկնորսու-
թիւնն: ապա կը վերադառնայ կը
ճաշէ: ճաշէն մինչև ընթրիք գլանիկ
մը, կարճ քուն մը, քիւղին մէջ կու-
ռօք պոռոյտ մը և կամ ջրոյն վերայ
շրջան մը: Ընթրիքէն վերջը ժամու
մը չափ կը խօսակցի Միսիս Քիլիվէն-
տի հետ կամ հարեւր կընդունի: Ժա-
մը 10 ին (Ը. Լ.) պատրաստ կը գըտ-
նուի անկողնոյն մօտենալու:

XX Ամերիկայի մէջ ջերմու-
թիւնն մինչև այն աստիճան բարձրա-
ցեր է երկու շաբաթ յառաջ որ բազ-
մաթիւ անձինք այդ պատճառաւ մե-
ռեր են, մանաւանդ ծերք և տղայք:
Միայն ի Նիւ Եորք և ի Պրուքլին մէկ
շաբաթու մէջ 288 անձինք տարա-
պաշտան ջերմութեան զոհ եղեր են:

Իսկ ամբողջ Նահանգին մէջ՝ 1434
մարդիկ: Շատերը գիւղերը գնացեր
են: Ամերիկայի միւս նահանգաց մէջ
ալ այս տարի չափազանց տաք եղած
է, և Նիւ Եորքի նահանգն, ուր այդ-
չափ մարդիկ մեռած են ջերմութե-
նէ, ամենէն քովն կը համարուի:

XX Երթեւեկում ինչք յԱմերի-
կա վերջին ժամանակներս աւելի հա-
նգիստ և աւելի դիւրագին եղած են
Նիւ Եորքէն ի Քանադա և Նիւյորք-
րայի ջրվածքն, որ երբեմն չողգկաւոր
10-12 ժամու ճանապարհ էր, և հարկ
էր 20-30 տողար վճարել, - արդ կա-
րելի է երթալ աւելի քիչ ժամանա-
կաւ, և երթեւեկի համար միայն
8 տողար վճարելով: Այս պատճառաւ
շատ աւելցած են երթեւեկութիւնք:

XX Ամերիկայի նախագահի ընտ-
րութիւնը մերձ լինելով մեծ պատ-
րաստութիւնք և ջանքեր կան ժողո-
վրդեան մէջ: Այս անգամ յուսարի է
որ Տէմոկրատներն չափին քուէն: 60
միլիոն տողարի չափ ծախք կը լինի
այս ընտրութեան առթիւ:

XX 30 միլիոն ոսկի երկու շա-
բաթ յառաջ Քալիֆորնիոյ ոսկեհան-
քերէն ի վաշինկիլըն փոխադրեր են
յատուկ չողգկաւոր, յիսուն քաջ
սպառազինեալ զորաց հսկողութեամբ,
որպէս զի մի գուցէ առաջակց խմբի
պատահին, որպէս եղած է երբեմն:

XX Աշխարհի շրջանն՝ ձիով
մը, - Մինչսօթա նահանգի Ալեքսանդ-
րիա քաղաքէն Կիլիվէնտ Ուէլքըր ա-
նուն անձն ձիով աշխարհի շուրջը
պիտի պարտի 500 աւելցող մէջ: Ար-
դէն Շիբակոյէ ուղևորած է անցեալ
Փետրուարի 1 ին: Ծանապարհին գիշն
է Շիբակոյ, Նիւ Եորք, և չողգեաւոր
ի չափը: Հազարէ դարձեալ ձիով Փա-
րիզ, և անոր ի Պէրլին, Փոսկուս,
առուական Սիպերիա, արեւմտեան Չի-
նաստան և ի Բէքին, ուր՝ ըստ իւր
հաշուոյ՝ պիտի հասնի առաջիկոյ
Փետրուարի մէջ: Այնուհետև ձին չո-
ղեաւ դնելով պիտի յառաջանայ
գէպ ի Ֆրանսիոյ, և անոր ալ ա-
պառաժուտ լեռներն անցնելով՝ Յու-
կիսի մէջ պիտի գտնուի ի Շիբակոյ,
ուր ձին Արուեստահանգիսին մէջ ի
տես պիտի դնէ, եթէ այդ կենդա-
նին զիմանայ այս երկարատեւ ուղե-
ւորութեան:

XX Մսածորիսն
Ճանապարհիւնն մշտափոփ կայ-
ծի կը նմանի, որ երբեմն մարդկային
աներաւութեան մոխրոյն տակ կը
ծածկուի, բայց անշնչանքի և ան-
մահ է:

Ժամանակն հոսանքի մը կը նմա-
նի, որ ամէն բան քշելով կը տանի
իւր անդնդոց մէջ:

Մարդն պարտի կառավարել իւր
կրից չափն ու սահմանն, վշտաց ու
խնդութեանց մէջ:

Ապագայն ասպարէզ մ'է, ուր
մարդկային յոյսն և անկալութիւնը
ժամանակին դժուարութեանց հետ կը
մրցին:

Դաստիարակութիւնը մարդուն
բուն նշանակութիւնն է: Երբ ջնջուի
այն, իբրեւ ոչինչ կը համարուի մար-
դը:

Կեղծ բարեկամը թղթէ աշտա-
րակի կը նմանի, որ ձախորդութեան
թիւթեւագոյն հողմոց իսկ չէ կարող
զիմագրաւել:

Կանայք կը նմանին զմարդկու-
թիւն չըրպարող լայնասարած ծո-
վու, որոյ խորութիւնն ու լայնու-
թիւնն միայն ինքեանք (կանայք) գի-
տեն:

Կենցաղ

Գ.Ս.Ռ.Ն.Կ. ՀԻՍՍՈՐԼԵՍ.Ն
ԵՒ
ՍՍՐԳԻՍ ԳԱՐԱԳՈՉ
Վ.Կայեալ Փաստաբան

Ղալաթիա Տէմիր խան թ. 22.

Դարանեակ մը հաստատած են:

Յանձն կառնուն առեւտրական,
պատժական և այլ ամէն տեսակ
դատեր ու խնդիրներ՝ Կ. Պոլսէ և
գաւառներէ, ինչպէս նաեւ ուրիշ
արտօնութիւն ստանալու համար
պէտք եղած գործողութիւնները
կատարել: Նաեւ կը խմբագրեն,
կը թարգմանեն թուրքերէն և օ-

տար լեզուօր խնդրագրեր, պայ-
մանագրութիւններ և այլ զրու-
թիւններ: Պէտք ունեցողներն ան-
տարակոյս շատ զոհ պիտի լինին
սոցա փորձառութեանն ու յաջո-
ղակութեան: Հետեւաբար վտա-
հութեամբ կը յանձնարարեմք:

ԵԻՐՄ. ՊԻՆ. ՅԱՐՍԱՆ
ՏԵՆԻՉԼԻՐ ԱԼԹԻՆՍԱ ՍԵՅՄԱՅԱՐ

Տպագրապետ Կարապետ է-
ֆենտի Պիպերեան սկսած է տետր
առ տետր թուրքերէն լեզուաւ և
հայատաւ հրատարակել հոչա-
կաւոր ժիւլ Վէրնի գիտական եր-
կարութեանց գլխաւորներէն եւ
զոյլ և փարիզի Ակադեմիոյ հաւա-
նութեան և ներքողից արժանաց-
եալ այս հետազոտական և հրա-
հանգիչ վէպն, Եւրոպայէ յատ-
կապէս բերել տալով բազմաթիւ
գեղեցիկ պատկերներ: Երկու հա-
տորէ պիտի բաղկանայ: Մէն մի
տետրի գինն է 10 փարայ: Կը
գտնուի ի Կ. Պոլսի Ղալաթիա
Պողոս և Յակոբ աղայից խանութ-

ներն, և ի Բերա ծխախոտաց
խանութներն և լրագրավաճառաց
քով: Կաւառներէ ուղղութիւն կը
գրկուի տետր առ տետր, եթէ 25
գրչի գործաթուղթ գրկեն ի Կ.
Պոլսի Զիւմպիլլի խան Պիպեր-
եան տպարանը, թղթատարու-
թեան ծախքը հրատարակչին վե-
րայ լինելու պայմանաւ:

Աւելորդ է մեր կողմանէ եր-
կար յանձնարարութիւններ ընել
այս օգտակար ու ընտիր վէպին
համար: Հերիք կը համարուի ըսել
թէ արդարեւ արժանաւորագոյն է
ուշի ուշով ընթերցման:

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ԻԿՏՐՈՉ ԵՒ ՅՈՒՆԱՆԵՍ ԵՂԻՍՈՐՑ
Վ.Ս.ՃԱՍՈՍՈՒՆԻՐ
ԵՒ ԱՅՐՈՅ

Երկարի, խորհրդարանի, գործեաց
եւ այլոց

Առ վաճառական եւ գործակա-
տար Կ. Պոլսոյ, Սնատոլուի եւ Բու-
մէլի:

Ի դիւրութիւն վաճառականաց,
արհեստաւորաց և գաւառացի յաճա-

խորդաց՝ դարձեալ կը ծանուցանեմ
թէ, ի Կ. Պոլսի Սնատոլուի դարձ
գուրը Ալաւա-Համա՝ ճատտէ մեծ
վաճառատուն մը, 44 թիւ, հաստա-
տած եմք Ղալաթիա Բէյքէմպէ-պազար
Մահմուտլէ-ճատտէի 70 և 59 թիւ
վաճառատուններէ զատ:

Անգղիական՝ գաղղիական և ա-
մերիկեան կարեւոր գործարանաց բազ-
մաց գործակատարութիւնն ըստանձ-
նած լինելով Ղալաթիոյ վաճառա-
տանց մէջ կը գտնուին երկրագործա-
կան բազմազան գործիքներ, և ըն-
կերութեան մեքենագործն դիւրու-
թիւններ կընծայէ նոցա գործածու-
թեան ուսման համար:

Նաեւ գործարանաց վերաբերեալ
մեքենայք, թէ՛ պատրաստ և թէ՛
յանձնարարութեամբ, և այլ զանա-
զան տեսակ երկաթ, և առեւտրա-
կարիականակը (ասամ քիլոտ), հիւ-
սան (տիւլէր) գործիքներ, երկղե-
ցական զանգակը, խարտոց, զինկոյ
ամաններ, և այլն, և այլն: Ամենքն
ալ շատ աժան գիներով:

Կ. Պոլսէ և գաւառներէ ամէն
ուղղակի յանձնարարութիւնք նոյս և
կրօնաւոր կը կատարուին: Մեր քով
չգտնուածներն ալ յանձնուցեալ
Եւրոպայէ բերել կուտանք, և ուղ-
եւած տեղերն ու նաւահանգիստները
կը փոխադրեմք:

Մեր վաճառատանց վարչութեան
հասցէն է՝

Մ. Յ. Մարտեան Եղաթ
70-Երկանքը ճատտէի-70
Կ. Պոլսի, Ղալաթիա

PILULES HOLLOWAY
ԻՆՎԵՐՏԱՏԻ ՀՈՒՆՈՒՆԻՐ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիտ ընտիր է սոյն դեղահամար, և
ամեն ջրային տկարութեան, ու ծախա-
փութեան և տկարութեան համար: Կը
ընջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ
անջարմարութեանց հետքերը: Սըս,
տի և երկամեծ վրայ օգտակար ազ-
դեցութիւն մը ունի: արիւնը մաք-
րելով՝ նորա խանգարեալ վիճակը
կանոնուորէ և դիւրեւով կենսակա-
նախաժառանգը կը զօրացնէ: Իւր գե-
ղական մեծ ազդեցութեամբ արտա-
խառնութիւն, կծուութիւն, մաղձա-
յին հիւսաղութիւններ, որովայնի մէջ
ցուած կազեր, գլխի ցուեր կզանց
մարտողութիւնը կապաւորի, և մար-
մինը մաքրելով բոլոր այն աղտո-
ղութիւնները որ շատ անգամ զանա-
զան հիւսաղութեանց սկզբնապատ-
ճաւ կըլլան, առողջ ու ծեղ և ըն-
կան դիւրեւ կը գտնուի:

ONCIENT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՆՈՒՆԻՐ

Մորթային հիւսաղութիւն և վեր-
լուծելու մասին ունեցած պաշտաւա-
կան յատկութեանցը չհաւասարել քե-
նաւ ուրիշ գեղ մը: Հին կամ նոր
թոււորութիւնը վերցնել, ուռեցք, քաղ-
կեղ (շիքիփեկե), սրունքի և ստեան
վերցնել կամ բոլորովին կանցնել
կամ կաւանան: օգտակար է նաեւ
հարուստի, հաղի, արտի բարձրման,
մանաւանդ յօդացաւ (եկ) ըստ
հիւսաղութեան: Իւր կազերով